

cam podelovali sv. apostoljski blagoslov. Vsega tega zdaj ni; in temu se kar nič ni čuditi. Ako še mrtvemu Piju IX. preslavnega spomina rimska sodrga ni privoščila počitka v hladni zemlji, ampak zahtevala, naj se vrže čez most v derečo Tiberu, kaj bi prizadjala ona še le živemu papežu, ko bi se jej javno pokazal! Tega si še misliti nisem upal.

Ker se je ravno bližal čas slovesnih večernic, je hitelo neštivilne množice ljudstva in romarjev po zmerno napetem griču in po širokih kamnitih stopnicah gor proti peterim vhodim velikanske bazilike. Srednji portal bil je prelepo opleten in ozališan s cvetličnimi venci, kar nam je bilo dokaz, da se vendar tudi v Rimu ne manjka še blagih src in gibčnih rok, ki v dej anji skazujejo vda nost Cerktvi in Izvoljenim njenim. Prestopivši okinčani shod nahajali smo se v prostrani lópi, ki je z baziliko enake širjave. Uže tu vgleđa obiskovalec mnogo prezalih olepšav; — omenjena naj bota vendar le dva kipa na skrajnih koncih lope: pri desni roki kip Konstantina, prvega krščanskega cesarja; pri levi roki pa kip Karola Velikega. Ona namreč slovita kot posebno odlična, zraven pa tudi nekdanja mogočna branitelja in dobrotnika sv. Cerkve; zato ju je pa tudi ona, to je, prvomestnik njen proslavil s tem, da sta jima menda do konca sveta postavljena spominka na najznamenitejšem prostoru vsega katoliškega sveta.

Iz lope pelje zopet petero vhodov v notranje svetišče, v prvo in največo cerkev vse zemlje. Prestopivši prag srednjega portala vgleđali smo pred nami vzdigajoče se pravo čudo sveta. Morda pričakujejo zdaj častiti bralci „Novic“, da jim bom natančno popisal to svetišče. Pa — kako težavna! — da, celó neizpeljiva je taka naloga! Le v večih potezah naj poskusim nekoliko o tem povedati.

(Dal. prih.)

Slovstvo.

* „Dr. Julius Mullé, Reiseerinnerungen aus dem südlichen Frankreich. Ein Beitrag zur Bekämpfung der Reblaus“ — imenuje se pred nekoliko tedni nam došla knjižica, v kateri se temeljito opisuje velika nevarnost trtne uši za vinorejo, nadalje sredstva, zabraniti ali pokončati jo, vspeh onih poskušanj na Francoskem z živim opominom do vinorejcev in vlade, ne prezirati velike nevarnosti ter postopati zoper njo odločneje, kakor se je pri nas do zdaj postopalo. — Knjižica, o kateri bomo še obširneje govorili, dobiva se pri gospodu pisatelju, vodji vinorejske šole v Mariboru, ter stane 1 gold.

Politične stvari.

Resnica iz ust časnika „Neue freie Presse“.

Dunajska „Tribüne“ piše: „Neue freie Presse“ je nedavnej pisala: Nibče ni tako dobro razumel parlamentarizem zlorabiti kakor veliki kapital. Uže iz borse navajen vse reči urno v tem oziru preiskati, koliko se pri njih dá zaslužiti in potem krepko, zvito in brez velikih vestnih pomislikov delati, spoznali so takoj moderni denarni plemenitaži, da je mogoče s spretno rabo parlamentarizma postavne zapreke odstraniti, ki obstojé zoper izmolženje zemljišnikov in delavcev. Plemenitaši naši na borsi so si pa tudi dejali, da bi se vse pokvarilo, ako bi te svoje namene ali tudi samo svoje drage osebe očitno pokazali, ker oderuštvo in igra na borsi ni bilo ljudstvu nikdar priljubljeno. Tako je morala ljuba prostost, kakor uže tolikokrat, zopet enkrat služiti

pri političnem lovljenji nevednih“. — Samo po sebi se razume, da tako ni pisala „Neue freie Presse“ na Dunaji, ampak „Neue freie Presse“ v Chicagi.

Mnogovrstne novice.

* Oranje s hlaponom in z živino bo po sklepu kluba poljedelcev in gozdarjev na Dunaji dne 11. septembra t. l. v Lundenburgu, postaji železnice „Kaiser Ferdinands Nordbahn“. Oratarji z živino skušali se bodo med seboj in najurnejši dobé darila. — Pa tudi oranje s hlaponom ima biti velikansko in tem bolj mično, ker se bo oralo tudi ponoči deloma pri električni, deloma pri drugi razsvitljavi. Poskušal se bo pri tej priliki prvi v Avstriji in to v tovarni nadvojvoda Albrehta v Ustrovu izdelani hlapon s strojem za oranje. — Vredno bi bilo, da bi si to oranje ogledal tudi kdo izmed Slovencev.

Obraznave deželni zborov.

V deželnem zboru goriškem

je prišel v obravnavo dr. Tonklijev predlog o premembí volilnega reda za deželni zbor, po katerem bi imel volilno pravico vsak, kdor plačuje vsaj 5 gold. pravega davka, in bi volil vsak v svojem kraju, kakor pri volitvah za državni zbor. O tej jako važni zadevi posnamemo po „Soči“ to le:

„Dr. Tonklijev predlog v deželnem zboru goriškem prišel je 4. t. m. v obravnavo s poročilom, utemeljitvijo in enoglasnim priporočilom pravnega odseka. Ta odsek je natanko pojasnil razloge predlagalčeve, in je dokazal najprej, s kakimi neprilicnostmi se je volilcem raznih okrajev boriti, ako nočejo ostati brez vpliva na volitve, ker so volišča oziroma preoddaljena. Iz Gradiške morajo hoditi volit v Kormin, iz Grada čez morje in iz Tržiča (Monfalcone) po dolgi cesti pa v Cervinjan. Največe zapreke pa so združene za volišče v Tominu, ker Bovčani morajo priti 7, Kobaridčani 2, Kanalci 4 in Ajdovci celó 12 ur hodá daleč, da glasujejo v Tominu. Ajdovci izgubé vselej po 3 dni, in le redek je volilec, ki more žrtvovati toliko časa in za pot potrošenih izdajil. Še celó Bovčani morajo zamuditi ob volitvah po cela 2 dni. Zato se je pokazal dr. Tonklijev predlog, da bi ti okraji v domačih mestih in trgih volili, ne samo potreben, ampak tudi pravičen; ob enem ima svojo podporo v analogiji, da se enako v raznih krajih vrši volitev tudi za državni zbor.

Enake krivice se godé prebivalcem vsled dosedanje volilne pravice. Po nekaterih trgih in mestih plačujejo najmanj po 10 in veliko več gold., da imajo volilno pravico za deželni zbor; po drugih krajih plačujejo pa veliko manj kot 10 gold. in celó manj kot 5 gld. Tako je v Gradcu 12 volilcev, ki dajejo manj nego 5 gold. neposrednjega davka; in v Bovcu je 113 celó takih volilcev, ki so obloženi z neposrednjim davkom samo od 4.99 in pol gold. do 3.13 gold.

Vsled takih razlik in krivic nameraval je od pravnega odseka sprejeti predlog dr. Tonklijev vsaj v neki meri neprilicnosti poravnati s tem, da bi se podelila volilna pravica vsem onim, ki plačujejo vsaj 5 gld. neposrednjega davka. Kakor se vidi, predlog je po vsem pravičen. Tudi je samo analogija postave, sprejete letos v državnem zboru, po kateri bodo imeli volilno pravico za državni zbor vsi oni, ki plačujejo vsaj po 5 gold. Misli bi bilo torej, da goriški deželni zbor z veseljem sprejme zares liberalni predlog enoglasno.

Pa Lah! so jo drugače zasukali. Ko je prišlo do debate, vzdigne se poslanec Dottori z raznimi pretve-